

Sygn. akt SDI 42/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Świecki

SSN Stanisław Zabłocki

Protokolant Anna Kuras

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Naczelnej Rady Adwokackiej
Diany Walczanow

w sprawie adwokata **T. W.**

obwinionego z art. 80 ustawy z dnia 23 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze
(t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 615 ze zm.)

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 29 października 2015 r.

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości na niekorzyść obwinionego

od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury

z dnia 11 kwietnia 2015 r.,

uchylającego orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w [...]

z dnia 16 czerwca 2014 r., i umarzającego postępowanie
w sprawie

**1. uchyla zaskarżone orzeczenie i sprawę przekazuje
Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu Adwokatury do ponownego
rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;**

2. zasądza na rzecz adw. J. D. – Kancelaria Adwokacka kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych, w tym 23% podatku VAT, tytułem obrony z urzędu obwinionego na rozprawie przed Sądem Najwyższym.

UZASADNIENIE

Sąd Dyscyplinarny Izby Adwokackiej w [...] orzeczeniem z dnia 16 czerwca 2014 r. uznał obwinionego adwokata T. W. za winnego przewinienia dyscyplinarnego z art. 80 u.p.a. w zw. z § 1 ust. 2 i § 4 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności zawodu, stanowiącego jednocześnie przestępstwo stwierdzone prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 23 stycznia 2007 r., utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 26 czerwca 2007 r., , polegające na tym, że w okresie od marca 2003 r. do 23 listopada 2004 r., w [...], znęcał się psychicznie i fizycznie nad członkami swojej rodziny: żoną [...] oraz jej synem [...] w ten sposób, że wszczywał kłótnie, w trakcie których groził im zabiciem, spaleniem domu, oblewał ich zimną wodą, bił, dusił, pluł oraz groził samookaleczeniem i popełnieniem samobójstwa, a w dniu 22 sierpnia 2004 r. pobił [...], powodując u niego obrażenia ciała w postaci otarcia naskórka prawego przedramienia oraz otarcia na lewej stronie żeber o długości 3-5 cm, które to obrażenia spowodowały naruszenie narządów ciała na okres poniżej 7 dni, zakwalifikowane z art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., i za to, na podstawie art. 81 ust. 1 pkt 6 u.p.a. wymierzył temu obwinionemu karę wydalenia z adwokatury.

Od tego orzeczenia odwołanie wniósł obwiniony. Podnosząc zarzuty mającej wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia obraży prawa procesowego, błędu w ustaleniach faktycznych oraz rażącej niewspółmierności kary, wniósł o uniewinnienie ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury orzeczeniem z dnia 11 kwietnia 2015 r., na podstawie art. 88 ust. 4 u.p.a. oraz art. 95n u.p.a. w zw. z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. oraz art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. uchylił zaskarżone orzeczenie i postępowanie w sprawie umorzył.

Orzeczenie Sądu drugiej instancji zostało zaskarżone kasacją Ministra Sprawiedliwości na niekorzyść obwinionego. Podniesiono w niej następujące zarzuty:

- obrazy przepisów prawa materialnego, mającej istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 88 ust. 2 u.p.a. w zw. z art. 6 ustawy z dnia 7 listopada 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2014 r., poz. 1778) i w zw. z art. 102 k.k. w zw. z art. 101 § 1 pkt 4 k.k., polegającej na uznaniu, że ustała karalność deliktu dyscyplinarnego zarzucanego obwinionemu podczas, gdy prawidłowa wykładnia tych przepisów prowadzi do odmiennego wniosku, gdyż czyn zarzucany obwinionemu zawiera znamiona przestępstwa i przedawnienie dyscyplinarne nie następuje wcześniej, niż przedawnienie przewidziane w ustawie karnej;
- obrazy przepisów postępowania, mającej istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 95 n u.p.a. przez umorzenie postępowania w sprawie, mimo że nie nastąpiło przedawnienie karalności zarzucanego przewinienia dyscyplinarnego.

Na podstawie tych zarzutów Minister Sprawiedliwości wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu Adwokatury do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Ministra Sprawiedliwości jest zasadna.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny, umarzając postępowanie odnośnie do zarzucanego obwinionemu przewinienia dyscyplinarnego, rzeczywiście dopuścił się obrazy przepisu art. 88 ust. 3 u.p.a. w zw. z art. 101 § 1 pkt 3 i art. 102 k.k. uznając, że zatarcie skazania, o którym mowa w art. 76 k.k., stanowi okoliczność mającą wpływ na bieg terminu przedawnienia deliktu dyscyplinarnego stanowiącego jednocześnie przestępstwo. Sąd ten wadliwie ocenił konsekwencje prawne zatarcia skazania, nie dostrzegając, że stwarza ono jedynie swoistą fikcję prawną, nakazującą uznawanie skazanego za przestępstwo za osobę niekaraną. Nie budzi przecież sporów pogląd Sądu Najwyższego, który podkreślił, że zatarcie w trybie art. 76 k.k. skazania za przestępstwo, którego znamiona zawiera przewinienie dyscyplinarne, nie stanowi przeszkody do wszczęcia i prowadzenia postępowania

dyscyplinarnego o taki czyn przeciwko adwokatowi, bowiem przedawnienie odpowiedzialności zawodowej nie może nastąpić wcześniej, niż upływ okresów wskazanych w art. 101 k.k. i art. 102 k.k. (postanowienie SN z dnia z dnia 4 stycznia 2011 r., SDI 32/10, OSNKW 2011/2/12, Biul.SN 2011/2/11).

Warto dodać, że zagadnienie prawne, jakie zarysowało się na tle realiów procesowych niniejszej sprawy jest podobne do oceny skutków takiego zatarcia skazania, na zakres odpowiedzialności karnej za występki określony w art. 244 k.k. w sytuacji, gdy wobec sprawcy tego występkę orzeczono prawomocnym wyrokiem jeden ze środków karnych wymienionych w tym przepisie, lecz w dacie orzekania za ten występki nastąpiło już zatarcie skazania za czyn z powodu którego ten środek nałożono. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 października 2009 r., I KZP 24/09 (OSNKW 2009/12/105, Prok.i Pr.-wkł. 2010/1-2/4, OSP 2010/4/37, Biul.SN 2009/12/21-22) podkreślił, że w takiej sytuacji zespół znamion przestępstwa z art. 244 k.k. nie został zdekompilowany, albowiem przepisy Kodeksu karnego nie stwarzają żadnej podstawy normatywnej, aby będąca treścią instytucji zatarcia skazania, fikcja prawna niekaralności znosiła te ustawowe znamiona innych czynów zabronionych, które wynikają z poprzedniej karalności, w sytuacji, gdy czyny te zostały popełnione przed zatarciem tego skazania i w czasie obowiązywania określonego zakazu.

Powracając zatem do realiów przedmiotowej sprawy, należy zauważyć, że, o ile nastąpiło przedawnienie występkę spowodowania lekkiego uszczerbku na zdrowiu, albowiem upłynął już 5-letni termin przedawnienia, określany na podstawie art. 101 § 1 pkt 4 k.k., przedłużony o 5 lat na podstawie art. 102 k.k., to przedawnienie karalności przestępstwa „ znęcania się „ jeszcze nie nastąpiło. Biorąc pod uwagę końcową datę czynu (23 listopada 2004 r.), zgodnie z art. 101 § 1 pkt 3 k.k. i art. 102 k.k. nastąpi to 24 listopada 2019 r.

Trzeba też zauważyć, że wprawdzie termin przedawnienia występkę z art. 157 § 2 k.k. upłynął, to jednak biorąc pod uwagę relację między znamionami znęcania się, a znamionami lekkiego uszczerbku na zdrowiu, która uzasadniała dokonanie kumulatywnej kwalifikacji prawnej czynu na podstawie art. 11 § 2 k.k., uprawnione jest uwzględnienie w ramach konstrukcji zarzucanego przewinienia dyscyplinarnego także faktu spowodowania przez obwinionego lekkiego

uszczerbku na zdrowiu u pokrzywdzonego jako jednego z zachowań składających się na przestępstwo wieloczynowe znęcania się. To, że czyn zabroniony, z uwagi na dalej idący skutek, niż pozostałe akty przemocy obwinionego, obligował do zastosowania kumulatywnej kwalifikacji prawnej z przepisem określającym typ czynu zabronionego, o krótszym terminie przedawnienia, nie może powodować wyłączenia go spod oceny dyscyplinarno-prawnej w kontekście przestępstwa, które nie uległo jeszcze przedawnieniu.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury, mając na względzie wyżej przedstawione stanowisko, przeprowadzi ponownie postępowanie odwoławcze i rozstrzygnie w przedmiocie zasadności odwołania wniesionego przez obwinionego.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

kc